



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

Virtutes, quæ sunt multiplices, quomodo acquiruntur, in medioq[ue] consistunt: & quòd virtutes gratuitæ sunt omnes connexæ. Cap. XXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

quæ est omnis virtus, prout a stus eius ordinatur ad proximū. Dicuntur autem Cardinales, quia sicut ostium vertitur in cardine, sic in his tota conuersatio moralis vitæ (quæ tota est circa passiones hominis) vertitur. Vocantur etiam istæ virtutes quandoque principales, quia principaliter & essentialiter faciunt ad felicitatem civilem. Hinc dicitur in libro Sapientiæ: *Sobrietatem enim, id est temperantiam, & prudentiam docet, & iustitiam, & virtutem, id est, fortitudinem, quibus utilius nihil est in vita hominibus.* Quandoque vocantur generales, quia virtutes alias includunt in se, quæ vocantur ab aliquibus virtutes adiunctæ, seu comites principalium virtutum; aut partes virtutum integrales, vel subiectiuæ. Quandoque vocantur morales, quia mores hominum informant. Quandoque dicuntur humanæ, quia humano studio conquiruntur. Dicuntur etiam consuetudinales, quia non ex vno actu, sed ex consuetudine innascuntur. Veruntamen, omnes huiusmodi virtutes, quocumque nomine censeantur, in se nudæ consideratæ sunt informes, & à fructu vitæ æternæ steriles, ac infimum gradum virtutum habentes, donec formentur & perficiantur ipsa charitate: & sic vocantur politice vel civiles, quia poliunt siue ornant hominem in vita civili. In secundo gradu, scilicet in donis Spiritus sancti, per gratiam & charitatem hæc virtutes viuificantur, & meritorie nobis gratæque Deo redduntur, ac per eas animæ purgantur, sicque purgatorie vocantur. In tertio vero gradu, scilicet in beatitudinibus perficiuntur, & animam deducunt ad perfectionem virtutum siue primæ rectitudinis, velur ad primum statum innocentie: & sic vocantur virtutes purgati animi. In quarto eniq; gradu, id est, in fructibus Spiritus, in quodam transcensu deducunt ipsam animam & omnimodam approximationem, & assimilationem diuinam, ac per consequens in quandam earundem virtutum sincerissimam, & suauissimam fruitionem: & sic quodammodo vocantur virtutes exemplares, non solum prout consistunt in mente diuina, sed etiam in rationali creatura Deo coniuncta, præsertim in vita beata.

Virtutes, quæ sunt multiplices, quomodo acquiruntur, in mediis consistunt: & quod virtutes gratiæ sunt omnes connectæ. Cap. XXI.

Pulchra es amica mea, suavis & decora. Seneca: Nulli præclusa est virtus; omnibus patet, omnes admittit, omnes inuitat, non colligit dominium, non censum, hominæ nudo contenta est. Sed, ut

Y 3 dicit

Virtutum
Cardinalium
nomina
varia.

Sapient. 8.

Virtutum
gradus.

dicat Casianus in Collationibus Patrum: Quidam sic quarunt à passionibus temperari carnalibus, ut nequaquam velint dolores sustinere martyrij, sine quibus desideria spiritus possideri nequeunt. Absq; carnis castigatione, obtinere desiderant castimoniam, sine labore vigiliarum, acquirere puritatem, cum requie carnis, spiritualibus exuberare virtutibus; absq; conuicij vllius exasperatione, gratiam possidere patientiæ; humilitatem Christi, sine mundani honoris exercere iactura, religionis simplicitatem, cum ambitione seculi seruare; Christo cum hominũ laude & fauore seruire. Postremò, sic volunt futura consequi bona, ut non amittant presentia. Quibus responder Augustinus: Via nostra Christus est. Christum attēde: pati venit, sed & glorificari: contemni, sed & exaltari. Opus te terret, mercedem expecta. Quare vis peruenire delicatus ad eam rem, ad quam nemo perducit nisi labor? Nihil mirum si miseri homines non adipiscantur quod volunt, id est beatã vitam. Id enim cui comes est, & sine quo nemo ea dignus est, rectè scilicet viuere, non itidem volunt. Hæc æterna lex incommutabili stabilitate firmavit, ut in voluntate meritũ sit, in bonitate autē & malitia præmium atq; suppliciũ. Sic autem homo ab humanis in diuina dirigitur, cum humanæ voluntati diuina voluntas præponitur. Hæc Augustinus. Quisquis ergo, secũdum Gregorium, aliqua virtute pollere creditur, tunc veraciter pollet, cum vitijs ex alia parte nõ subiacet. Nam si ex alia parte vitijs subditur, nec hoc est solidũ, vbi stare putabatur. Vna namq; virtus sine alia, aut omnino nulla est, aut imperfecta: nec quidem meritoriè bonũ agitur, nisi prius malum deferat. Pro quo notandum, quòd multæ & variæ sunt virtutes acquisitæ vel natæ, quæ non includunt necessariò charitatem, nec tolluntur per actum peccati mortalis, quamuis sint informes & steriles, & sine merito vitæ æternæ, quæ tamen per charitatem formari possunt, & iterum informes fieri: & illæ quidem non habent connexionem adinuicem, sed haberi potest vna sine alia. Virtutes autē infusæ & gratuitæ semper sunt per charitatē formatæ, & sibi inuicè cõnexæ, sic quòd vna nõ potest haberi sine alia, sed qui vnã habet, omnes habet, quãuis omnes non appareant æqualiter in homine. Crescente etiam vna virtute, crescunt omnes aliæ, licet aliquis vsũ vnus virtutis amplius polleat, q̃ alterius. Hoc enim contingit vel ex natura complexionis, quæ magis est cõsona operibus vnus virtutis q̃ alterius; vel ex vsitatione, quæ magis vsitat se circa vnã virtutē quàm circa aliam; vel quia minus impu-

Virtutes
diuersæ.

Virtutes
gratuitæ &
infusæ.

impugnatur à vitio contrario illi virtuti; siue quia maiorem habet discretionem in operibus vnus virtutis quàm alterius; vel deniq; quia Deo (qui dator est virtutis) sic placet. Virtus autem acquisita perfecte per continuatam exercitationem, excludit tandem in operatione sua difficultatem & poenã, & fit delectabilis. Nec verus virtuosus in operatione sua contristatur, quamuis moderatè quandoque tristeretur de ijs, quæ quocunq; modo virtuti repugnant. Caterùm virtus consistere dicitur in medio. Sed illud medium intelligitur in tribus. Nam in agendis illud mediũ est inter supra & citra modum; Apostolo dicit: *Rationabilis obsequium vestrum*. In habendis autè vel vtendis consistit inter superfluum & diminutũ. Hinc dicit Sapiens: *Diuitias & paupertates ne de dextis tuis, sed tantum tribue victui tuo necessaria*. In sustinendis deniq; consistit inter eleuari in prosperis, & deiici in aduersis, iuxta illud Psalmographi: *Cadent à latere tuo mille, & decem millia à dextris tuis*. Beata verò & benedicta à Domino illa anima, cuius humilitas alterius superbiam confundit, cuius mansuetudo alterius iram extinguit, cuius obedientia tacitè pigritiam alterius increpat, cuius feruor alterius inertiam excitat; quæ fratris sui interiorem oculum turbatũ, gratia & edificationis & consolationis illuminat. Nam inter homines quæ sublimior & Deo gratior esse conuersatio potest, quàm eorum, qui se penitus vitijs abdicant, qui virtutum studijs animum efficaciter dedicant? Qui ceteros exercitio quotidiano & exemplo ad gratiam auctoris sui conuertere student, qui crebra fidelium acquisitione per doctrinã lachrymas, orationes & exemplaritates patriæ cælestis gaudium semper multiplicat, vt egressuri de hoc mundo feliciter audiant: *Euge serue bone, quia in paucis fuisti fidelis, &c.* Is itaque dicere potest: *Gloria nostra hæc est, testimonium conscientia nostra*: non vtique quod perhibet conscientia, sed quod loquitur Spiritus veritatis in ipsa, *testimonium perhibens, quòd filij Dei sumus*. Cùm enim veritas applaudit, cùm attestatur iustitia Dei, sine dubio commendantis vox est. In quo testimonio gloriatur probatus & strenuus miles, non tamen quiescit, sed tantò virilius fideliusq; decernat, sciens illud Apostoli: *Nõ coronabitur, nisi qui legitime certauerit*. Vocat enim ibidem legitimum certamẽ, continuũ nostrij profectus incrementũ. Nã verus & efficax spiritualis vitæ processus in suis exercitijs semper augeri debet & proficere, nec vlla hora Dei seruũ inueniat otiosum sine spiritualis exercitij labore. Operetur enim bona si potest, sin autem, contemplationi insinat, vel saltẽ

Mediũ virtutum.

Rom. 12.

Prouer. 30.

Psal. 90.

Matth. 23.

2. Cor. 1.

Rom. 8.

2. Tim. 2.

Virtutes
motales.

meditando suam deuotionem accendat. Quod si nec hoc facere potest, saltem diuinam bonitatem, seu propriam vilitatem recogitet, quod nulli est impossibile: quia nostrae voluntati subiacet, & in omnibus rectam intentionem habeat. Denique, virtutes quaedam dicuntur motales, quibus scilicet inferiores animae vires perficiuntur ad obediendum rationi. Quaedam verò dicuntur intellectuales, quibus scilicet ipsa ratio perficitur, quae est motiua virtutum moralium: & sic virtutes intellectuales praefertur virtutibus moralibus simpliciter. Dona proinde Spiritus sancti sunt, quibus omnes vires animae disponuntur ad hoc, quod motiui diuinae subdantur. Virtutes autem Theologicae sunt, quibus mens humana Deo coniungitur: & sic virtutes Theologicae praefertur sunt donis. Dona verò potiora sunt virtutibus intellectualibus. Beatitudines autem dicuntur solum opera perfecta, quae ratione suae perfectionis magis attribuuntur donis quam virtutibus. Fructus itaque ministrant quandam ineffabilem & sincerissimam dulcedinem, fruibilem virtutibus & earum exercitijs.

De virtutibus informibus & formatis: ac de quatuor gradibus virtutum Cardinalium, & earum operationibus.

Cap. XXIII.

Pulchra es amica mea, suavis & decora. Virtus secundum Augustinum, est habitus mentis bene instituta, scilicet ad modum regni quod tunc bene dicitur institutum, si in eo recte consulatur, imperetur, & obediatur. Sic etiam ratio si recte consulit, voluntas recte imperat, & vires recte obediunt, tunc virtus per hanc institutionem in mente totam perficit animam, secundum tres potentias eam ordinans & disponens. Rectum autem, secundum Augustinum est, quando voluntas in nullo dissentit ab eo quod ratio recte sentit. Vnde virtus est thesaurus in agro cordis absconditus, & datum optimum quod descendit à Patre luminum. De quo dicit Augustinus lib. de moribus Ecclesiae: Erit, inquit, hominis optimum quod animam optimam facit: hoc enim est virtus charitate formata. Nam omnia alia bona communiter dantur tam bonis quam malis: sed bonis tantum datur virtus & gratia. Quamuis enim virtus homini naturalis est, secundum Bernardum: cui etiam concordat Philosophus, dicens: Virtus est habitus animi, modo naturae consentaneus rationi: Et ideo virtutes dicuntur naturales, quia sunt innatae quodammodo ipsi naturae, sicut naturalis mansuetudo.

Marth. 11.
Iacob. 1.